

Kommunstyrelsen

Förtroendevaldas möjlighet att delta på sammanträden på distans

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta enligt följande.

1. Kommunfullmäktige beslutar att införa följande tillägg till 8 § i kommunfullmäktiges arbetsordning (placeras som ett sista stycke i paragrafen).

Fullmäktige får, om särskilda skäl föreligger, sammanträda med ledamöter närvarande på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor. Ledamot som önskar delta på distans ska senast 5 dagar före sammanträdet anmäla detta till kommunfullmäktiges sekreterare. Ordföranden avgör om närvaro får ske på distans samt om ledamot ska få delta på distans även om det meddelats med kortare varsel än 5 dagar. Ordinarie ledamöter prioriteras före ersättare.

2. Kommunfullmäktige beslutar att 4 § i Reglemente med gemensamma bestämmelser för den politiska organisationen revideras enligt nedan (innebär att paragraferna i reglementet förskjuts därefter).

Styrelsen/nämnden får, om särskilda skäl föreligger, sammanträda med ledamöter närvarande på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor. Lokalen ska vara så beskaffad att inte obehöriga kan ta del av sammanträdeshandlingar, bild eller ljud. Ledamot som önskar delta på distans ska senast 5 dagar i förväg anmäla detta till sekreteraren i styrelsen/nämnden. Ordföranden avgör om närvaro får ske på distans samt om ledamot ska få delta på distans även om det meddelats med kortare varsel än 5 dagar. Ordinarie ledamöter prioriteras före ersättare. Styrelsen/nämnden får bestämma vad som närmare ska gälla om deltagande på distans i styrelsen/ nämnden.

3. Besluten justeras omedelbart.

Sammanfattning

Folkhälsomyndighetens rekommendation om försiktighetsåtgärder med anledning av rådande pandemi med coronavirus (covid-19) medför att det finns risk att ledamöter i kommunfullmäktige och nämndernas inte kan delta. Genom att möjliggöra distanssammanträden kan kommunfullmäktige och nämnderna fortsatt sammanträda och ledamöter, som utifrån försiktighetsåtgärder ska hålla sig isolerade av olika orsaker, kan delta på distans.

För att en ledamot i kommunfullmäktige eller en nämnd ska delta på ett sammanträde på distans krävs att kommunfullmäktige fattat ett beslut om det. Genom att kommunfullmäktige fattar ett sådant beslut för både kommunfullmäktige och nämndernas del kan distanssammanträden genomföras givet att kommunallagens tekniska krav uppfylls. Deltagandet ska i sådant fall ske genom ljud- och bildöverföring i realtid samt på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra och delta på lika villkor. Det fysiska mötet mellan ledamöterna är viktigt och därför bör deltagande på distans i första hand betraktas som ett komplement som ger möjlighet till ett deltagande i beslutsfattandet som annars inte hade kommit till stånd alls.

Ärendet

Enligt 5 kap. 16 § kommunallagen får ledamöter delta i kommunfullmäktiges sammanträden på distans om kommunfullmäktige beslutat om det. Deltagandet ska i sådant fall ske genom ljud- och bildöverföring i realtid samt på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra och delta på lika villkor. En ledamot som deltar på distans ska anses vara närvarande vid fullmäktiges sammanträde. Kommunfullmäktiges arbetsordning ska reglera i vilken utsträckning sådant deltagande får ske.

Motsvarande möjligheter finns för deltagande i nämnd- och styrelsesammanträden på distans. Deltagande på distans förutsätter att fullmäktige, i styrelsen/nämndernas reglementen, har beslutat i vilken utsträckning det får ske, 6 kap. 24 § kommunallagen. Deltagandet ska i sådant fall ske genom ljud- och bildöverföring i realtid samt på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra och delta på lika villkor på motsvarande sätt som anges för kommunfullmäktige i 5 kap. 16 § kommunallagen.

I förarbetena framgår att det fysiska mötet mellan ledamöterna är viktigt och därför bör deltagande på distans i första hand betraktas som ett komplement som ger möjlighet till ett deltagande i beslutsfattandet som annars inte hade kommit till stånd alls.¹

I ärendet föreslås därför att det är ordföranden i kommunfullmäktige respektive nämnd som avgör om ledamoten ska medges att närvara på distans.

---

¹ Prop. 2013/14:5 s. 34: *Vital kommunal demokrati*

Tekniska krav för distanssammanträden

Av bestämmelserna i kommunallagen framgår att ett antal krav som måste vara uppfyllda för att en ledamot som inte befinner sig i sammanträdeslokalen ska kvalificeras som deltagare på distans i lagens mening. Kraven är följande;

- Det måste ske en överföring av både ljud och bild i realtid. Bild- och ljudöverföring måste även ske på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra. Det är således inte tillräckligt att de som är närvarande i sammanträdeslokalen kan se den distansdeltagande ledamoten. Den distansdeltagande måste även kunna se samtliga andra deltagare. Om flera ledamöter deltar på distans måste även de kunna se varandra.
- Samtliga deltagare ska kunna delta på lika villkor. Det innebär att ljud- och bildöverföringen måste vara stabil och av hög kvalitet. Om bild- eller ljudkvaliteten försämras eller förbindelsen bryts måste sammanträdet avbrytas tills en förbindelse av sådan kvalitet har återupprättats att alla åter kan sägas delta på lika villkor.
- Den som deltar på distans måste även ha möjlighet att ta del av handlingar som delas ut vid sammanträdet och delta i avgörandet av ärendena, även i de fall avgörandet sker genom omröstning.
- Om en sluten omröstning genomförs måste den tekniska lösning som används säkerställa att valhemligheten bevaras, att alla de beslutandes röster kommer med i rösträkningen och att alla ges möjlighet till insyn i förfarandet så att omröstningen inte kan manipuleras. Sluten omröstning kan bli aktuellt vid val eller anställning av personal.
- När det gäller nämnder som hanterar uppgifter som omfattas av sekretess måste det vid distansdeltagande i nämndens sammanträden finnas garantier för att sekretessbelagda uppgifter som avhandlas under sammanträdet inte kan komma att röjas för någon utomstående, se 6 kap. 25 § tredje stycket KL. Det är också viktigt att iaktta dataskyddslagstiftningen och försäkra sig om att IT-säkerheten kring behandlingen av uppgifterna via digitala medier är garanterad.

Enhetens bedömning

Folkhälsomyndigheten har med anledning av rådande pandemi med coronavirus (covid-19) rekommenderat att samhället vidtar försiktighetsåtgärder för att hindra smittspridning. Det innebär bland annat att enskilda som känner symtom som snuva, hosta eller feber ska försöka låta bli att träffa andra människor. Folkhälsomyndighetens rekommendation om försiktighetsåtgärder medför att det finns risk att kommunfullmäktiges och nämndernas ledamöter inte kan delta på sammanträden. Både i kommunfullmäktige och i nämnderna krävs att fler än hälften av ledamöterna är närvarande för att beslut ska kunna fattas. Genom att möjliggöra distanssammanträden kan kommunfullmäktige och nämnderna fortsatt sammanträda och ledamöter, som utifrån försiktighetsåtgärder ska hålla sig isolerade av olika orsaker, kan delta på distans.

För att distanssammanträden ska kunna genomföras krävs, som ovan angetts, att kommunfullmäktige fattar beslut om det. Genom att kommunfullmäktige fattar ett sådant

beslut för både kommunfullmäktige och nämndernas del kan distanssammanträden genomföras givet att kommunallagens tekniska krav uppfylls. För tillfället pågår ett aktivt arbete inom kommunens stödenheter för att uppfylla de tekniska kraven. Det finns en del svårigheter vad gäller kraven på att bild- och ljudöverföring måste ske på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra samt att bildkvaliteten ska stabil och av hög kvalitet. Det kan däremot konstateras att nämndernas sammanträden, med färre antal ledamöter, är enklare att hantera än kommunfullmäktiges sammanträden. Så kallade slutna omröstningar (vid val eller anställning av personal) utgör även rent tekniskt ett svårt moment att uppfylla. Det kan dock konstateras att slutna omröstningar är ytterst ovanliga.

Det kan även noteras att det i dagsläget inte bör vara aktuellt med distanssammanträden i nämnder som hanterar ärenden som omfattas av sekretess. Detta utifrån kraven offentlighets- och sekretesslagen samt dataskyddslagstiftningen som innebär höga krav på IT-säkerheten vid handläggning av sekretessärenden.

För att en ledamot i kommunfullmäktige eller i en nämnd ska få delta på distans föreslås att ledamoten måste ta kontakt med sekreteraren i kommunfullmäktige/nämnd fem dagar innan sammanträdet. Detta bör ske för att de omfattande tekniska kraven ska kunna säkerställas inför sammanträdet. Ordföranden i kommunfullmäktige/nämnden föreslås slutligen avgöra om ledamoten ska få delta på distans. Om en ledamot meddelar ett önskemål om att delta på distans med kortare varsel än fem dagar kan ordföranden även besluta om det.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget medför att vissa tekniska krav måste uppfyllas enligt kommunallagen för att distanssammanträden ska vara tillåtet. Utgångspunkten är att, i första hand, nyttja de befintliga tekniska lösningar som kommunen redan har att tillgå. Om ytterligare tekniska lösningar behövs kommer det generera ökade kostnader. Dessa kostnader tas inom befintlig budget. Distanssammanträden genererar även ett ökat stöd i form av personella resurser från kommunens stödenheter under och i samband med att en ledamot ska delta på distans.

Konsekvenser för barn

Distanssammanträden medför att kommunfullmäktige och nämndernas sammanträden kan hållas trots fysisk frånvaro av ledamöter. Det medför att beslut som bland annat har påverkan på barn och unga kan fattas i nödvändig omfattning. Distanssammanträden medför även att ledamöter som är hemma med barn ges möjlighet att uppfylla sitt förtroendeuppdrag samt att ledamoten inte är i behov av barntillsyn i samma utsträckning som vid krav på att närvara rent fysiskt närvarade.

Sidrah Schaider
Stadsjurist
Stadsledningskontoret

Anneli Sagnérius
Kommunjurist
Juridik- och kanslienheten